

— Naš narod je spregledal, narod je edin, zato je tudi obrnil hrbet vsakomur, ki je proti njemu. Zato, dragi mladi slovenski učitelj, kreni na pot, katero so hodili tvoji predniki, priznani in spoštovani učiteljski veterani, približaj se ljudstvu, žrtvuj se zanj, daj mu, kar zmoreš, pa boš srečen ti in vsa tvoja okolica, srečna tvoja domovina.»

— I »Jutro« z dne 5. marca piše v članku »Napredek sadjarstva« tudi sledeče: »Naša osnovna šola ima v svojem učnem načrtu praktično gospodarsko znanje. Goji torej praktično in teoretično tudi sadjarstvo, vendar ne z uspehom, kakor bi bilo želeli. Eden prvih vzrokov temu je, da mnogo šol nima v sadjarstvu večjih učiteljev ali sploh ne moških učnih moči. V tem oziru je že pouk na učiteljsko pomanjkljiv. Učitelji, ki imajo veselje do sadjarstva, bi morali posegati po dovršenem učiteljskem še posebne strokovne tečaje na kmetijskih šolah. — Vsaka šola v mestu kakor na deželi bi morala imeti dovolj velik šolski vrt in sadovnjak, kjer bi se učenci vadili v gojenju sadnega drevja. Ker pa učenci osnovni šol zapuščajo šolo s štirinajstim letom starosti, ko predmeta še ne morejo tako resno pojmovati, bi se moral uvesti za vse kmečke dečke po dovršeni osnovni šoli še obvezen kmetijski, odnosno sadjarski nadaljevalni tečaj.«

Učiteljska tiskarna

— t Knjižarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani priporoča naslednje zbirke knjig:

1. Zbirka za din 50.—: Kunc: Veterinarska higiena in živinoreja. Oblak: Naša prašičjereja. Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Wenko: Kmetijsko kokošarstvo. Wenko: Več dobre krme. Wenko: Sto pojasnil o umnem travništvu. Wester: Življenje čebel.
2. Zbirka za din 50.—: Čermelj: Ljudska astronomija. Sadar: Lan in konoplja. Spiller: Planjarstvo.
3. Zbirka za din 20.—: Brežnik: Klic Gorjancev. Jeran: Zastava v vetru. Winkler: Cesta čez Resje. Zupanc: Stari Hrk. Tovornik: Stara pravda. Wester: Življenje čebel.
4. Zbirka za din 3.—: Žirovnik: Narodne pesmi za mladino, 3 zvezki.
5. Zbirka za din 1.—: Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi.
6. Zbirka za din 25.—: Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Dimnik: Kralj Aleksander I. Flere: Babica pripoveduje. Korban: Vitomilova železnica. Kosem: Ej, prijatelj! Silih: Nekoč je bilo jezero. Riha-Pribil: Povest o svatbi kralja Jana.
7. Zbirka za din 30.—: Zupan: Belokranjske pripovedke. Vaštetova: Mejaši. Milkovič: Pravljice iz gozda. Meško: Našim malim. Krasnohorska: Pripovedka o vetru. Karafiat-Bradač: Kresničice.
8. Zbirka za din 40.—: Milkovič: Pravljice iz gozda. Korban: Iz mojih temnih dni. Lah: Češke pravljice. Flere: Slike iz živalstva. Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Anatol le Braz: Islandska velika noč. Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi.
9. Zbirka za din 50.—: Suchy: Staroindijske basni. Rapč: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis: Srce.
10. Zbirka za din 100.—: Erjavec-Flere: Zbrani spisi. Fran Erjavec. Franc Levstik. Matija Valjavec. Josip Stritar. Simon Jenko. Anton Martin Slomšek. Janko Kersnik. Slovenske pesnice in pisateljice.

— t Važno sporočilo! Knjižarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učiteljsstvu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči. —

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— pev Osvestilo. Prihodnji pevski tečaj bo 24. 25. in 26. marca t. l. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Začetek tečaja je 24. t. m. ob 10. uri. Zaradi fotografiranja naj prinese članstvo s seboj koncertne obleke. Tečaj je obvezen tudi za one člane, ki se turneje ne nameravajo udeležiti. — Odtegovanje v turnejski fond se bo začelo s 1. aprilom t. l. Tajništvo.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciskanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Cenjenemu učiteljsstvu!

Razprodaja svile — 50% popust!

Zahtevajte vzorce, dokler še traja zaloga. Ne zamudite prilike!

KARL ŠIFTAR, manufakturna trgovina, Murska Sobota

Šolski radio

— r XXII. Torek, 14. marca: Glasbeno predavanje o kitari, g. Stanko Prek. Razpored: 1. Zgodovinski razvoj in umetniška vrednost kitare. 2. Narodne pesmi ob spremljanju kitare. 3. Solistične kitarske skladbe.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

— SKUPNO ZBOROVANJE v soboto 11. t. m., ki se ga udeležijo 11 sreskih društev JUU, se bo začelo točno ob 9. uri v kinu Matici na Kongresnem trgu v Ljubljani. Vstop je dovoljen le članom JUU. Zborovalci naj pravočasno zasedejo svoja mesta. Situacijsko poročilo bo podal predsednik izvršnega odbora tov. Ivan Dimnik iz Beograda. Z njim bo dopotoval na naš skupni zbor tudi I. podpredsednik JUU tov. Stjepan Kranjčević iz Zagreba. Predsedniki in tajniki udeleženi društev naj bodo četrt ure pred začetkom v garderobi poleg odra. Vsi, ki reflektirajo na vstopnice za gledališko predstavo »Hlapci«, naj si jih takoj rezervirajo na sekciji JUU.

JUU — sresko društvo v Litiji.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU. Javljamo, da na zborovanju, dne 11. marca 1939., ne bo govoril šolski svetnik g. Krošl, temveč g. dr. Dragotin Cvetko o zanimivi in aktualni temi: Problemi ljudske muzikalne vzgoje.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Zborovanje se vrši 18. t. m. in ne 19., kakor je bilo pomotoma javljeno v »Učit. tovarišu«. Na svidenje vsi! — Odbor.

Poročila

+ JUU SRESKI DRUŠTVI KRŠKO IN BREZICE sta imeli skupno zborovanje dne 11. februarja v Trzinu.

Predsednik tov. Hrovat je po uvodnih formalnostih orisal razmere v naši organizaciji ter napore vodstva, da doseže na merodajnih mestih ugodno rešitev vprašanj glede izboljšanja našega materialnega stanja in odprave celibata. Omenjal je, da uživa ves stan sadove naše organizacije, zato greši nad svojim stanom vsak, ki ni v naših vrstah in ne smatra za potrebno žrtvovati se za svoj stan.

Obvestil je člane o razsodbi drž. sveta, da pripadajo učitelju, če je dodeljen, dnevnice in potni stroški in da pripada učiteljicam, ki so poročene z neučitelji in so ločene od svojih mož, stanarina.

Orisal je boj, ki ga bije organizacija skupno z drugimi organizacijami za obstanek naše Učiteljske samopomoči.

Opozarjal je na našo Učiteljsko tiskarno in vabil k pristopu kot zadržanosti in na dolžnost do nje in Mladinske matice.

Predsednik tov. Hrovat je ob 20-letnici smrti Ivana Cankarja počastil spomin Ivana Cankarja, našega največjega pisatelja, misleca, psihologa in sociologa, ki je prodiral v najtajnejše globine človeške duše in odkril bogate zaklade nam in našim potomcem.

Nato je g. profesor J. Kolar, naš znani poznavalec Cankarja, v globoko zasnovanem predavanju premostil vrsto misli iz del našega velikega misleca v odnosih svobodnega misleca in kritika do svoje okolice in naroda. Sledil mu je po vseh skritih kotih njegove duše.

Članstvo je bilo hvaležno predavatelju za njegova izvajanja in ga nagradilo z močnim aplavzom.

Predsednik tov. Hrovat se je g. profesorju v imenu obeh društev za njegovo lepo predavanje zahvalil z željo, da bi se zopet videli.

Pri slučajnostih predlaga tov. predsednik brežiškega sreza Ivanuš, da bi se vršilo prihodnje zborovanje zopet skupno v Brežicah 15. aprila. Predlog je bil soglasno sprejet. Obenem poziva tov. preds. Ivanuš članstvo, da se udeležijo prihodnjega zborovanja v večjem številu kakor tokrat.

Jos. Hrovat, preds. Zora Uršič, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je zborovalo 11. februarja 1939. ob 8. uri v sokolskem domu v Zidanem mostu. Navzočih 71, t. j. 50,3 % vsega organiziranega članstva.

Pri otvoritvenem govoru je tov. predsednik pozdravil zlasti tov. Plavšaka in dolgoletnega tov. predsednika Frana Lebarja, ki sta oba že stopila v pokoj. Spomnil se je tudi umrlega tov. Pahorja in duhovnega očeta papeža Pija XI. Tovarišici Stegenškovi je čestital k odlikovanju z redom Sv. Save.

V proslavo 20-letnice Cankarjeve smrti je bilo izbrano predavanje: Ivan Cankar. V polurnem svojem predavanju nam je gđ. prof. Ruša Mahkota prikazala Cankarja tako v živo, da nam je bilo, kot bi sedel on sam med nami in nam kramljal, včasih tožil in nas zopet z zafkacijami zbudil iz sanjivosti. Odlomke iz Cankarjevih del so čitali tovariši Mahkota,

Petek, dne 17. marca: Mitja Ribičič: Znanilke pomladi. Mladinska igra, izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti. Vodi gđ. Marina Ribičič.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 12. marca, predaval g. Fr. Kafol: Vzorni nasadi.

Pahor, Pogačnik. Kar težko je bilo preiti na dnevni red.

V obširnem situacijskem poročilu je tov. predsednik že tudi podal vsebino mnogih dopisov. Ostali so bili prečitani. K dopisu — Znižanje članarine učit. pripravnikom se je oglašil tov. Lunder in vprašal, čemu se uporabi pri Udruženju 10 din od člana. Vprašanje se stavi sekciji v pojasnitev. Tov. Svarz je bil poverjen, da nabira ob priliki zborovanj nove člane za Pedagoško centralo v Mariboru. Tov. Pavčič je podal obsežno poročilo o stanju Mladinske matice. Iz števil, ki nam jih je podal, je razvidno, da je uspeh Mladinske matice le na učitelju.

Tov. Lunder je stavil predlog:

Uradniški zakon naj se izpremeni tako, da prejema uradni življenjskim prilikam primerno in dostojno osnovno plačo. (Brez delitve iste v osnovno, položajno plačo, drag. doklade itd.)

Utemeljitev: Dosedanja praksa, ko so nam bili z ministrskimi odredbami znižani službeni prejemki, se je izkazalo za zelo krivično, ker so nam bile znižane draginske doklade, ki so v nižjih položajnih grupah visoke, v višjih pa minimalne.

Ko so bile plače zvišane n. pr. za 20 %, se je dogodilo, da je nižji uradnik utrpel 500 din — visok uradnik pa le 50 din. V primeru, da bi se plače v gornjem smislu poenostavile, bi se izognili krivičnim odtegljajem, katerih nas — seveda — Bog obvaruj!

Referent za Učiteljsko samopomoč tov. Jesih je podal dejansko stanje Učiteljske samopomoči.

Točka: Organizacija PJS je bila zaradi pomanjkanja časa preložena na prihodnje zborovanje.

Prihodnje zborovanje bo v Ljubljani združeno z učiteljskim taborom 11. marca.

Tovariš predsednik je zaključil zborovanje.

M. Mahkota, preds. Urbajsova, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo v soboto, 11. februarja 1939., v Ormožu. Od vpisanih 68 članov jih je bilo navzočih 42.

Pred prihodom na dnevni red pozdravi predsednik vse navzoče, predvsem pa iz Maribora došlega predavatelja gosp. Martinca.

V prijazni Maribor se odseli naš dolgoletni blagajnik tov. Pinterič.

Tradicionalno prehaja v društvo blagajniška funkcija na tovariše iz Sv. Miklavža — tako je tudi tov. Pinterič prevzel blagajniške posle po svojem predniku iz Sv. Miklavža.

Dolga vrsta let je prešla — tov. Pinterič je stalno vztrajal na svojem mestu — opravljal je posle blagajnika nadvse vestno in točno, kar ni bilo ravno najlažje.

Ob njegovem odhodu naj se zaveda, da mu je članstvo hvaležno za ves njegov trud in požrtvovalnost, ki ju je izkazoval v dolgih letih društvu. Najslajša zavest je vedno tista, ki je uprta jasno v preteklost — polno dela in uspehov.

Ob tej priliki je bila izvoljena za blagajničarko tov. Jurše Ela — iz Sv. Miklavža — za namestnika pa Žnidar Cene, ravnotam.

Predsednik se spomni tudi obletnice smrti Ivana Cankarja — onega velikega glasnika ponižanih in razžaljenih. Onega, ki je napotil na resno pot življenja vse Francke in Hance, vse Jerneje in druge, ki jih je naš narod poln, prepoln. Kje je še »klanec« tako naš, kakor nam ga je pokazal Cankar? Da — saj oči so ogledalo duše — in Cankar — je ogledalo nas vseh — kajti — »bil je mož!«

Predsednik poda tudi kratko situacijsko poročilo, nakar omenja tudi o U.S. vendar je z zadevo treba počakati, da se uredi na drugih pristojnih mestih.

Predavanju gosp. Martinca iz Maribora je članstvo pozorno sledilo. Predaval nam je »O pomenu Adlerjeve psihologije v praktičnih primerih«.

Razni primeri iz prakse predavatelja so nam pokazali pomen pravičnega ravnanja z otroki — upoštevajoč duševne momente otroka.

Prvemu predavanju je sledilo predavanje tov. Kocipra: »Jugoslovani v tujini«. Naša deseta »banovina«; in vendar tako malo malo poznana. Mar se vprašamo kdaj — kako jim je — vsem onim našim, ki so nekje tam daleč, daleč za mejami?

Mar razumemo vse one naše ljudi — tam ob morju in Soči, mar poznamo one tam ob Gospe Sveti — tja čez jezera — do Šmohorja?

Kam jih je zanesla pot — vse naše — tako naše ljudi? Vsi kontinenti sveta so jim domovina — in vendar — le ena edina je prava domovina. Nanjo zrejo iz daljav — polni upov in želja, da bi jo še kdaj videli. In domovina?

Da, domovina — »ti si kakor zdravje!«
Lj. Belšak, preds. Knafele Alojzij, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA je zborovalo 13. februarja 1939. v drž. deški šoli v Škofji Loki ob prisotnosti 40 članov, ozir. 60 % organiziranega članstva.

Društveni predsednik, tov. Vojteh Debeljak, je otvoril in vodil zbor ter po uvodnem nagovoru prešel na dnevni red, nakar je šolski upravitelj tov. Edvin Clemente iz Železnikov povedel navzoče v stvarstvo vesoljstva.

Predavatelj je v 90 minutnem izvajanju podal najbistvenejše astronomske izsledke, razdelil jih na več plasti ter odlično izpričal ne le izredno subtilnost poznavanja, marveč tudi, kako je združevati znanstveno metodo pa objektivnost in stil podavanja. Za svoje delo je žel med navzočimi nedeljeno odobranje.

Sledil je stanovski del zborovanja, kjer je društveni tajnik tov. Željko Križnar obrazložil trenutno situacijo v JUU, opisal delo sekcij za ureditev mnogih pravnih, materialnih in pa društvenih stanovskih zadev. Tov. predsednik pa je kot odbornik U.S. podal kronološko sliko vseh dogodkov, nastalih zaradi pravilnika min. trg. in industrije ter jasno opozoril na posledice egocentrične usmerjenosti, ki bi ubijala v človeku socialno naravnano dušo.

Zatem pa je nastavnik mešč. šole, tov. Ivan Grum iz Škofje Loke, potom lastnih izkustev in dognanj poročal o zemljevidih. Nazornost njegovih izvajanj so podkrepili številni zemljevidi Jugoslavije, izdelani s posebnim oziranjem na klimo, industrijo, vero itd., pridržni ter stenska karta škofjeloškega okraja, ki jo tov. izvršuje na podlagi izohips, na izrečno željo Muzejskega društva. Zlasti poslednja je vzbudila pri navzočih živahno diskusijo in izražena je bila želja, da bi se karte nabavile vsem šolam v srezo, saj bi služile kot prvovrstna ponazorila.

Ob zaključku zborovanja je bil osvojen predlog, da vsak član prispeva v fond brezposelnih tovarišev iz Češkoslovaške po 5 din; nabilna akcija pa bo uvedena tudi med neorganiziranim članstvom, medtem ko bo društvena blagajna prispevala svoj obol. Poverništvo MM je prevzela tov. Alberta Pagonova iz Škofje Loke, kar naj v bodoče vsi interesi upoštevajo. Manifestacijskega zbora, 11. marca v Ljubljani, se bo učiteljsko loškega okraja udeležilo polnoštevilno. Na svidenje! Vojteh Debeljak, preds. Željko Križnar, taj.

Novosti na knjižnem trgu

— k J. Smelnik: Nastanek in razvoj sveta in življenja. To je drobna knjižica, ki na poljuden način razpravlja o nastanku in razvoju naše zemlje, o vsemirju, o nastanku živih bitij, o razvoju človeka. Pokaže tudi, kako mislijo o teh vprašanjih znanstveniki, ter navaja knjige, ki naj služijo onemu, kdor se hoče o teh vprašanjih več poučiti. Poseben spis v okviru brošure govori o razvoju človeške družbe od prvih začetkov dalje. — Knjižica, ki je napisana preprosto in razumljivo, se naroča pri Reziki Korpar, Celovška c. 56.

Na Vas je ležeče da imate obleko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralica — Svetlokalnica

NAČELSTVO UČITELJSKEGA DOMA V LJUBLJANI sporoča žalostno vest, da je njegov dolgoletni član nadzorstva, gospod

MATIJA PELKO

šolski upravitelj v Toplicah pri Zagorju ob Savi

dne 2. marca t. l. umrl.

Pokopan je bil v petek, 3. marca ob pol 16. uri na tamkajšnjem farnem pokopališču.

Učiteljski dom je izgubil z njim nad vse požrtvovalnega sodelavca. Vrzal, ki je nastala za njim, se bo še dolgo bolešno čutila. Ohranili ga bomo v prijetnem spominu.
Ljubljana, dne 7. marca 1939.

Načelstvo »Učiteljskega doma«